

SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ

TEMEL YIL DEĞİŞİKLİĞİ

KISA DÖNEMLİ İŞ İSTATİSTİKLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI

1. Temel Tanım ve Kavramlar

Ekonominin sanayi kesiminde meydana gelen gelişmelerin ve uygulanan ekonomik politikaların, kısa dönemde olumlu veya olumsuz etkilerinin ölçülebilmesi için “Sanayi Üretim Endeksi” hesaplanmaktadır. Sanayi üretimindeki değişimi hızlı ve detaylı bir şekilde ölçen sanayi üretim endeksi, mikro ve makro düzeydeki kararların etkilerinin ölçülebilmesine imkân tanır.

Sanayi üretim endeksinin coğrafi kapsamı tüm Türkiye olup faaliyet kapsamı NACE Rev.2’nin Madencilik ve Taş ocakçılığı (B), İmalat (C) ile Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı (D) sektörleridir. 09- Madencilik destekleyici hizmet faaliyetleri, 35.12- Elektrik enerjisinin iletimi, 35.13- Elektrik enerjisinin dağıtımı, 35.14- Elektrik enerjisinin ticareti, 35.2- Gaz imalatı; ana şebeke üzerinden gaz yakıtlarının dağıtımı ve 35.3-Buhar ve iklimlendirme temini sektörleri kapsamamaktadır.

Sanayi üretim endeksi, Avrupa Birliği (AB) İş İstatistikleri mevzuatına uygun bir şekilde üretilmektedir. Ana veri kaynağı Aylık Sanayi Üretim Soru Formu’dur. Katma değer büyüklüğü olarak sektörünün %70’ini kapsayan yaklaşık 6500 işyerine anket uygulanmaktadır. Sektörde faaliyet gösteren diğer işyerlerinin bilgisi ise idari kayıtlardan elde edilmektedir. Böylece sektördeki tüm işyerlerinin verisi kapsamaktadır. Sanayi üretim soru formu ile bilgileri alınmayan firmalara ait üretim değerleri Gelir İdaresi Başkanlığı Katma Değer Vergisi Beyanname verilerinden elde edilen ciro bilgileri ile tahmin edilmektedir. Hesaplanan üretim değerleri, yurtiçi ve yurt dışı üretici fiyat endeksi ile fiyat etkisinden arındırılmakta ve endeks haline getirilmektedir.

Sınıflama olarak; Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin Sınıflaması (NACE Rev.2), Ana Sanayi Grupları Sınıflaması (MIG’s) ve Teknoloji sınıflaması kullanılmaktadır.

Endeks hesabında zincirleme Laspeyres endeks yöntemi kullanılmaktadır. Ağırlık olarak, ikili düzeye kadar Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri’nde yer alan bir önceki yıla ait faktör maliyetli katma değer (FMKD) ağırlıkları, daha üst endeksler için ulusal hesaplar verilerinden alınan bir önceki yıla ait katma değer ağırlıkları kullanılmaktadır. Kullanılan ağırlıklar her yıl güncellenmektedir. Hesaplanan endeksler dörtlü, üçlü, ikili, harf, MIGs, teknoloji ve toplam sanayi düzeyinde yayımlanmaktadır.

2. Temel Yıl Değişikliği

AB iş istatistikleri mevzuatına göre; kısa dönemli iş istatistikleri kapsamında üretilen endekslerin temel yılı sonu 0 ve 5 ile biten yıllarda yenilenmektedir. 2020 yılında başlayan pandemi nedeniyle temel yıl AB İstatistik Ofisi tarafından 2021 olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda daha önce yayımlanan endekslerde 2015 olan temel yıl 2021 olarak güncellenmiştir.

Sanayi üretim endeksi 2021 ve sonraki yıllar için güncel ağırlıklar ve verilerle yeniden hesaplanmıştır. 2021 yılı öncesi için endeksler 2015 temel yıllık endeks hızları ile geriye çekilmiştir.

3. Metodolojik Değişiklik

Daha önce yayımlanan 2015 referans yıllık sanayi üretim endeksi ile metodolojik bir farklılık bulunmamaktadır.

4. Revizyon Uzunluğu

2021-2023 arası sanayi üretim endeksleri revize edilmiştir. 2021 yılı öncesi için endeksler 2015 temel yıllık endeks hızları ile geriye çekilmiştir. 2021 yılı öncesi için endeksin değişim oranlarında revizyon etkisi bulunmamaktadır.

5. Revizyon Büyüklüğü

İki temel yıla ait endeks değerlerinin bir önceki yılın aynı ayına göre değişimleri aşağıdaki grafikte yer almaktadır. Aradaki fark verideki değişimden ve girişimlerin faaliyet değişimlerinden kaynaklanmaktadır.

Şekil 1. Temel yıl değişikliğinin arındırılmamış sanayi üretim endeksi yıllık değişim oranlarına etkisi

